

Caleidoscop muzical

• Un concert deosebit de atractiv, susținut de orchestra Filarmonicii „Mihail Jora“ a fost cel condus de dirijorul permanent, Valentin Doni. Un muzician cu incontestabile calități artistice, pe care le recunoaștem nu numai din arta sa dirijorală, ci și din liedul „Muntele și valea“, pe care l-a compus. Vocea care ne-a încântat în Aria Tatiane din „Evgheni Oneghin“ sau în aria Lizei din „Dama de pică“ de P. I. Ceaikovski, în aria lui Wally de A. Catalani sau în aria Rosinei „Una voce poco fa“ din opera „Bărbierul din Seviglia“ de G. Rossini este a sopranei Diana Axentii, din Republica Moldova, artistă stabilită în Olanda, laureată în multe concursuri internaționale, dintre care amintim: UPMCF, George Enescu, Montserrat Caballé, Regina Elisabeta.

• Într-o atmosferă intimă, luni, 11 noiembrie 2019, la Sala Ateneu, violonista Diana Jipa și pianistul Ștefan Doniga au susținut primul recital, dintr-o serie de opt, dedicat creației muzicale contemporane românești. Proiectul *Intermeridian*, aflat la a doua ediție, este organizat de *Institutul Cultural Român*, în parteneriat cu *Asociația culturală Heart-Core*. Bucurie pentru cei prezenți, pierdere pentru cei care ar fi avut de învățat, ca actuali sau viitori profesioniști. Căci, interpreții, cu o singură excepție, au studiat aceste lucrări sub directă îndrumare a creatorilor. Ne-am delectat cu *Sonata op. 5* de Carmen Petra Basacopol, *Sonatina* de Walter Mihail Klepper, cu *Interludiu* și *Toccata* pentru pian solo de Remus Georgescu și *Prințesa X*, o lucrare inspirată de *Domnișoara Pogany*, compusă de Roman Vlad pentru vioară solo și *Sonorități și nu mă uita* de Ulpiu Vlad. Am lăsat la urmă două lucrări, deopotrivă de reușite, aparținând Feliciei Donceanu – *Sonata nr. 1* în re minor și – *Scherzo* de Vlad Răzvan Baciu, ambele pentru vioară și pian. Motivul alăturării între doamna liedului românesc, cum îmi place să o numesc pe „eleva“ lui Mihail Jora și cel mai tânăr autor al seriei - Vlad Răzvan Baciu - un talent cizelat la școala bucu-reșteană, ce se afirmă în viața muzicală germană, președinte al Asociației sus menționate este faptul că amândoi sunt născuți în Bacău. Ceea ce, firește, este un motiv de bucurie, deloc menționat în presa locală. De altminteri, în simfonicul din 28 noiembrie, dedicat *Zilei Naționale a României*, dirijat de Tiberiu Oprea, am ascultat în primă audiție suita

simfonică *Merkabah*, lucrare ce i-a fost comandată în acest an lui Vlad de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România.

• Un alt concert a venit parcă să continue, în prima sa parte, ideea de promovare a muzicii contemporane românești. Și aici mă refer din nou la o premieră, *Concertul nr.2 pentru percuție și orchestră*, subintitulat *Rhythm of the day*, lucrare cu substrat programatic, ce ne-a spus o poveste în patru părți, despre *răsăritul soarelui*, despre *trezire și momente dimineții în Morning rush*, *visatul cu ochii deschiși, meditații și pauze din Lazy afternoon*, *Lumini și umbre, culori schimbătoare, miști zburătoare, vânt în Dusk* și *Stingerea luminilor; uitatul înapoi, stele strălucitoare* în final, *Midnight Vives*. Sonorități și formule muzicale, pe care Alexandru Anastasiu le-a „exploatat“ în dublă calitate: de compozitor și inspirat interpret. Pentru finalul simfonicului Tiberiu Soare – muzician de aleasă factură, discipol al maestrului Ludovic Bács, a ales o lucrare ce nu mai are nevoie de prezentări: *Simfonia a III-a cu orgă* în do minor, pe care compozitorul francez Camille Saint-Saens (1835-1921) a dedicat-o memoriei lui Franz Liszt. Simfonie romantică târzie, quintesență filozofică, monument de măreție muzicală în perpetua luptă cu destinul, lucrarea oferă loc cuvintelor lui Camille Saint-Saens: *Dacă arta nu are o patrie, artiștii au una*. O să consemnez una dintre reușitele lui Tiberiu Soare, concertul cu Orchestra de Cameră Radio din anul 2013, în care a acompaniat-o pe mezzosoprana Antonela Bârnat într-o lucrare de referință a Feliciei Donceanu, *Una volta alla Corte del Principe*, lucrare reținută în Cardex-ul Radio-ului, pe care o propun spre audiere la Filarmonica „Mihail Jora“ din Bacău.

• „*Libertatea și progresul constituie nu numai țelul artei, dar și al întregii vieți. Dacă noi, cei de azi, nu avem fermitatea strămoșilor noștri, cel puțin rafinamentul civilizației a lărgit limitele în multe privințe. Nu există o misiune mai grea decât să te apropii de îndumnezeire mai mult decât alți oameni și să răspândești razele divine în mijlocul umanității*“. Cuvintele de mai sus aparțin *Titanului de la Bonn*, Ludwig van Beethoven. A trăit 57 de ani, s-a stins la Viena și a fost, alături de J. Haydn și W. A. Mozart, corifeu al clasicismului muzical. Din cele 9 Simfonii pe care le-a

creat, am ascultat, la Sala Ateneu, a III-a, op. 55 în Mi bemol Major, „Eroica“, dedicată inițial lui Napoleon Bonaparte. După ceva vreme, *Marsul triumfal* devine *Mars funebru*, dedicația dispere și *Simfonia a III-a* va fi închinată prințului Lobkowitz. Anul 2020 este dedicat omagierii acestui fantastic compozitor ce deschide porțile romantismului muzical. La Köln s-a născut, în 6 ianuarie 1838, Max Bruch. Un cântec suav de dragoste, *Auld Robin Morris*, apare în paginile acestui opus 46, compus acum 140 de ani. Mircea Călin – violonist de marcă, ne-a delectat cu paginile *Fanteziei* lui Max Bruch. La pupitrul dirijoral, un șef de orchestră cu o carieră în plină ascensiune, prezent pe scena băcăuană în fiecare stagiune, Mihnea Ignat.

• Luna decembrie a fost o perioadă a bucuriei, recunoștinței, gesturilor de caritate, a colindelor, a darurilor. Concertul din 12 decembrie de la Sala Ateneu a fost dirijat de Ovidiu Bălan – directorul de onoare și dirijorul *in titre* al Filarmonicii „Mihail Jora“. De-a lungul anilor, numele lui Ovidiu Bălan s-a identificat cu acela al orchestrei băcăuane, pe care a „crescut-o“ și cu Sala Ateneu, de care beneficiază cei ce fac ori ascultă muzică în urbea lui Bacovia. Ar fi fost un concert de concerte dacă Ovidiu Bălan nu ar fi ales și Uvertura *Tannhäuser*, pe care Richard Wagner a compus-o în anul 1845, la doi ani distanță de *Olandezul zburător*, operă a cărei poveste m-a fascinat cândva. De fapt, coralul solemn al pelerinilor din *Tannhäuser*; pare să pună liniștitor punct blestemului rățcirii pe ape al căpitanului norvegian Daland, izbăvit prin dragostea și sacrificiul Sentei.

• *O, ce veste minunată! În Betleem ni s-arată...* Cu această minunată colindă s-au deschis concertele de sărbători ale Filarmonicii „Mihail Jora“, din 18 și 19 decembrie 2019, dirijate de Juan Cantarell. Arii, uverturi, duete, cântonete, în interpretarea unor soliști lirici consacrați au entuziasmat publicul băcăuan. Au fost răsplățiți cu aplauze soprana Anda Pop, mezzosoprana Sidonia Nica și baritonul Valentin Vasiliu. La aceste concerte, prezentate de Carmen Movileanu și Ștefan Hagimă, a participat *Corul Ateneu*, dirijat de Gheorghe Gozar, și clasa de balet de la *Colegiul Național de Artă „George Apostu“*, pregătită de Simona Baicu.

Ozana KALMUSKI ZAREA